

Skorstensfejarmästare Per-Olof Fogelberg

Eldstäder och skorstenar samt kontroller har reglerats sedan åtminstone 1600-talet. Lagar kring risker och förebyggande åtgärder redovisas på klubbens hemsida inklusive lokala brandordningar och byggnadsföreskrifter.

Per-Olof är från Kristinehamn och kom in i sotaryrket av en slump. En kamrat hade börjat som lärling 1963 och lockade dit Per-Olof som då var 16 år. Det blev gesällutbildning vid Statens Brandskola. Efter ett par år var det dags för skorstensfejarutbildning som i början av 1980-talet gjorde att han blev egen företagare och drev Kristinehamns Sotningsdistrikt under 30 år.

Man samverkar med räddningstjänsten vid soteld. Normalt var alltid någon tillgänglig på jourtid.

Soteld upptäcks ofta av passerande som upptäcker gnistor från skorstenen. Det kan höras inomhus och där blir det även extra varmt. Den stora faran är sprickbildning i muren. Per-Olof berättar att det ofta fanns någon som kände till ett drabbat hus som kunde ge kåren råd om svagheter och rördragningar.

En del eldar med våta vedklabbar och dålig drag för att det skulle brinna länge om natten. Torr fin ved ska det vara och drag ska inte strypas. Man kände även till notoriska ”snåleldare”. Tecken är tung rök som knappt stiger upp ur rökröret.

Man ska låta en soteld brinna ut. Tjäran kan svälla och täppa till rökröret. Det kan finnas fel i gamla anläggningar som märks först när det brinner. Risken är störst intill bjälklag där muren används som stöd. Räddningstjänstens roll är ofta att hålla rökgången öppen genom att dra upp ner med en krejs (sotarviska)

Per-Olof tycker att dagens regler med funktionskrav är svårare att kontrollera jämfört med tidigare krav som var ett avstånd – nu sägs att temperatur inte får överstiga visst antal grader. Men följer man regler går det bra. Det händer att snickerier kommer för nära. Behövs föreläggande för att rätta fel kommer det via räddningstjänsten eller byggnadsnämnden

Man sotar året om. Vintertid är det risker med att klättra i snö och halka då det är svårt att se takstegen. Numera vill man om möjligt sota nerifrån med en maskindriven viska som man för uppåt genom rökröret.

Intervju i januari 2023 av Björn Albinson, Värmlands brandhistoriska klubb